

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

Аннотация к дипломной работе
**«Особенности пространственного распределения и биологии серой вороны
(*Corvus corone cornix* L., 1758) на территориях с различной антропогенной
нагрузкой в условиях Беларуси»**

Юшков Савва Владимирович

Научный руководитель:
к.б.н., доцент В.В. Сахвон

Минск, 2015

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 62 с., 16 рис., 7 табл., 3 приложение, 93 источника.

СЕРАЯ ВОРОНА, ЧИСЛЕННОСТЬ, ГНЕЗДОВАНИЕ, ПТИЦЫ, СИНУРБИЗАЦИЯ.

Объект исследования: серая ворона грач (*Corvus cornix*).

Цель: установить особенности пространственного распределения и биологии гнездования серой вороны в условиях города Минска.

Методы исследования: количественный учет птиц маршрутным методом, сбор данных по особенностям гнездования.

В результате исследований, проведенных в 2013-2015 годах, были собраны и проанализированы данные по биотопической приуроченности, особенностям пространственного распределения, численности и гнездовой биологии серой вороны в условиях города Минска. Установлено, что серая ворона является достаточно обычным, местами многочисленным видом птиц в Минске. Плотность гнездования в зависимости от района города варьируется от 5,1 до 32 пар/км². Численность серой вороны увеличивается от малоэтажной и индивидуальной застройки к старой застройке. К гнездованию серая ворона приступает со второй половины марта, свежие кладки яиц появляются обычно с конца первой декады апреля, а число яиц в полных кладках варьирует от 3 до 6. Для размещения гнезд серая ворона использовала 9 видов деревьев, из которых лидирующее положение занимали клен ясенелистный, тополь черный и береза бородавчатая. Выбор отдавался средневозрастным деревьям. Средняя высота расположения гнезд определялась видом гнездового дерева и составила 10,5 м (от 5 до 26 м), причем абсолютное большинство гнезд было устроено в диапазоне выше 2/3 дерева. Выделено 3 типа размещения гнезд - в развилке ствола, в месте отхождения от ствола боковой ветви и на ветви на значительном удалении от ствола. Наиболее частым типом расположения гнезд серой вороной в условиях Минска является приствольный, т.е. в развилке между боковой ветвью и стволом дерева.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца 62 с., 16 мал., 7 табл., 3 прыкладання, 93 крыніцы.
ШЭРАЯ ВОРОНА, КОЛЬКАСЦЬ, ГНЕЗДАВАННЕ, ПТУШКІ,
СИНУРБИЗАЦЫЯ.

Аб'ект даследавання: шэрая варона (*Corvus cornix*).

Мэта: ўсталяваць асаблівасці прасторавага размеркавання і біялогіі гнездавання шэрай вароны ва ўмовах горада Мінска.

Метады даследавання: колькасны ўлік птушак маршрутным метадам, збор дадзеных па асаблівасцях гнездавання.

У выніку даследаванняў, праведзеных у 2013-2015 гадах, былі сабраны і прааналізаваны дадзеныя па б'ятапічнай прымеркаванасці, асаблівасцям прасторавага размеркавання, колькасці і гнездавой біялогіі шэрай вароны ва ўмовах горада Мінска. Устаноўлена, што шэрая варона з'яўляецца дастаткова звычайным, месцамі шматлікім тыпам птушак у Мінску. Шчыльнасць гнездавання ў залежнасці ад раёна горада вар'іруецца ад 5,1 да 32 пар / км². Колькасць шэрай вароны павялічваецца ад малапавярховай і індыўідуальнай забудовы да старой забудовы. Да гнездавання шэрая варона прыступае з другой паловы сакавіка, свежыя мура як з'яўляюцца звычайна з канца першай дэкады красавіка, а лік як у поўных мурах вар'іруе ад 3 да 6. Для размяшчэння гнёздаў шэрая варона выкарыстала 9 відаў дрэў, з якіх лідзіруючае становішча займалі клён ясенелистны, таполя чорны і бяроза барадаўчатая. Выбар аддаваўся средневозрастным дрэвам. Сярэдняя вышыня размяшчэння гнёздаў вызначалася выглядам гнездавога дрэва і складала 10,5 м (ад 5 да 26 м), прычым абсалютная большасць гнёздаў было ўладкована ў дыяпазоне вышэй 2/3 дрэва. Выдзелена 3 тыпу размяшчэння гнёздаў – ў скрыжаванні ствала, у месцы адыходжанні ад ствала бакавой галіны і на галіны на значным выдаленні ад ствала. Найбольш частым тыпам размяшчэння гнёздаў шэрай варонай ва ўмовах Мінска з'яўляецца приствольный, г.зн. ў скрыжаванні паміж бакавой галіной і ствалом дрэва.

ABSTRACT

The thesis: 62 p., 16 fig., 7 tables, 3 enclosure, 93 sources.

HOODED CROW, ABUNDANCE, NESTING, SYNURBIZATION.

Object of research: hooded crow (*Corvus cornix*).

Aim of work: to define peculiarities of the special distribution and biology nesting of hooded crows in Minsk.

Research methods: quantitative accounting of birds with the route method, the collection of data on of nesting.

As a result of researches carried out in 2013-2015, the data on biotopical, peculiarities of the special distribution, abundance and biology nesting of hooded crows, which were held in Minsk, were collected and analyzed. It was found out that hooded crow appears to be quite usual and in some parts numerous species of birds in Minsk. The density of nesting depending on the area of the city varies from 5.1 to 32 pairs / km². The number of hooded crow increases from the low-rise and individual building to an old building. The nesting of hooded crow begins during the second half of March, fresh egg-laying usually appear at the end of the first decade of April, and the number of eggs in the full laying varies from 3 to 6. To accommodate the nests hooded crow uses 9 kinds of trees, the leading position of which is occupied by ashleaved maple, black poplar and birch warty. The priority was given to middle-aged trees. The average height of the nests was determined by the type of nesting tree and made up 10.5 m (5 to 26 m), with absolute majority of the nests had been arranged in higher than 2/3 of the tree. 3 types of nests distribution were marked, they are the following: in the fork of the trunk, in place of divergence from the trunk to the side branch and on the branch that appears to be at a considerable distance from the trunk. The most frequent type of nests distribution of hooded crow in Minsk is near tree trunks, i.e. in the fork between the side branches and trunk of the tree.